

Hans Axelsson
Karin Johansson
Mattias Bygghammar

Mars 2015

Granskning av årsredovisning 2014

Götene kommun

Innehållsförteckning

1.	Sammanfattning.....	1
2.	Inledning.....	2
2.1.	Bakgrund	2
2.2.	Revisionsfråga och metod	2
2.3.	Revisionskriterier	3
3.	Granskningsresultat.....	4
3.1.	Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning	4
3.1.1.	Förvaltningsberättelse	4
3.1.1.1.	Översikt över utvecklingen av verksamheten.....	4
3.1.1.2.	Investeringsredovisning	5
3.1.1.3.	Driftredovisning.....	5
3.1.2.	Balanskrav	6
3.1.3.	God ekonomisk hushållning.....	6
3.2.	Rättvisande räkenskaper	6
3.2.1.	Resultaträkning.....	6
3.2.2.	Balansräkning	6
3.2.3.	Kassaflödesanalys	7
3.2.4.	Sammanställd redovisning.....	7
3.2.5.	Tilläggsupplysningar	8

1. *Sammanfattning*

Vi bedömer att årsredovisningen huvudsakligen redogör för **utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen**.

Vi bedömer vidare att årsredovisningen i allt väsentligt uppfyller kraven på **rättvisande räkenskaper** och är upprättad enligt god redovisningssed.

Årets resultat uppgår till 2,7 mnkr (15,7 mnkr) för kommunen vilket kan jämföras med budgeterat resultat på 4,8 mnkr.

Kommunen lever upp till kommunallagens krav på en ekonomi i balans (KL 8:5 a-b). Balanskravsresultatet för 2014 blev 1,5 mnkr efter att realisationsvinster om 1,3 mnkr och realisationsförluster om 0,1 mnkr exkluderas årets resultat på 2,7 mnkr. Kommunen har inget tidigare negativt resultat att återställa.

Årets resultat är 2,7 mnkr och innebär att det fastställda målet för god ekonomisk hushållning ur ett ekonomiperspektiv precis uppnås.

Årsredovisningen bedömer vi på ett rättvisande sätt beskriver måluppfyllelsen för de finansiella målen. För verksamhetsmålen bedömer vi måluppfyllelsen som ofta otydlig. När mål är långsiktigt formulerade anser vi att delmål eller indikatorer bör finnas som gör att det går att bedöma utvecklingen i förhållande till målet.

Kommunstyrelsen följer i allt väsentligt god redovisningssed.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

I den kommunala redovisningslagen (KRL) regleras externredovisningen för kommuner och landsting. I lagen finns bestämmelser om årsredovisningen. Vidare regleras den kommunala redovisningen av uttalanden från Rådet för kommunal redovisning (RKR) och i tillämpliga delar av Redovisningsrådet och Bokföringsnämndens normering.

Revisionsobjekt är Kommunstyrelsen som enligt kommunallagen är ansvarig för årsredovisningens upprättande.

När det gäller nämndernas redovisning, skall den enligt kommunallagen utformas på det sätt som fullmäktige bestämmer.

2.2. Revisionsfråga och metod

Revisorerna har bl. a. till uppgift att pröva om räkenskaperna är rättvisande. Inom ramen för denna uppgift bedöms om årsredovisningen är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning (kap 3 – 8). Vidare ska revisorerna enligt kommunallagen (9:9a) avge en skriftlig bedömning av om resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om. Bedömningen ska biläggas årsbokslutet. Detta sker inom ramen för upprättandet av revisionsberättelsen.

Granskningen, som sker utifrån ett väsentlighets- och riskperspektiv, ska besvara följande revisionsfrågor:

- Lämnar årsredovisningen upplysning om verksamhetens utfall, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen? Med verksamhetens utfall avses utfallet i förhållande till fastställda mål och ekonomiska ramar.
- Har balanskravet uppfyllts och hanteras eventuella underskott i enlighet med balanskravets regler?
- Är årsredovisningens resultat förenligt med de mål fullmäktige beslutat avseende god ekonomisk hushållning?
- Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande? Med rättvisande avses följsamhet mot lag, rekommendationer och god redovisningssed.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- förvaltningsberättelse (inkl. drift- och investeringsredovisning)
- resultaträkning
- kassaflödesanalys
- balansräkning
- sammanställd redovisning

Bilagor och specifikationer till årsredovisningens olika delar har granskats.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnaden av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål avseende såväl ekonomi som verksamhet som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt redovisningar för sektorernas verksamhet. Granskningen baseras på den rapportering till fullmäktige som den presenteras i årsredovisningen.

Granskningen har utförts enligt god revisionssed för kommuner och landsting. Det innebär att granskningen planerats och genomförts ur ett väsentlighets- och riskperspektiv för att i rimlig grad kunna bedöma om årsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild. Med rättvisande bild menas att årsredovisningen inte innehåller fel som påverkar resultat och ställning eller tilläggsupplysningar på ett sätt som kan leda till ett felaktigt beslutsfattande. Granskningen omfattar därför att bedöma ett urval av underlagen för den information som ingår i årsredovisningen. Då vår granskning av den anledningen inte varit fullständig utesluter den inte att andra än här framförda brister kan förekomma. Denna granskning omfattar inte en granskning och prövning om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har introducerats genom kontakter och samplanering med kommunens ekonomikontor. Granskningen har utförts enligt god revisionssed med utgångspunkt i SKYREV:s utkast "Vägledning för redovisningsrevision i kommuner och landsting". Vägledningen baseras på ISA (International Standards on Auditing). Som framgår av vägledningen kan implementeringen ske successivt varför tillämpliga ISA helt eller delvis har följts beroende på om vägledningen har beaktats i årets revisionsplan. Granskningen har skett genom dokumentgranskning, granskning av räkenskapsmaterial och samtal med ansvariga.

Vår granskning och bedömning baseras i huvudsak på det utkast till årsredovisning som låg till grund för revisorernas möte med ksau 2015-03-06. Senare versioner har översiktligt gått igenom. Kommunstyrelsen fastställer årsredovisningen 2015-04-08 och fullmäktige behandlar årsredovisningen 2015-04-27.

2.3. *Revisionskriterier*

Kommunstyrelsen är ansvarig för upprättandet av årsredovisningen som enligt 8 kap 18 § KL ska godkännas av kommunfullmäktige.

Granskningen av årsredovisningen innebär en bedömning av om rapporten följer:

- Kommunallagen
- Kommunal redovisningslag
- Rekommendationer från rådet för kommunal redovisning
- Fullmäktiges beslutade budget för 2014.

3. Granskningsresultat

3.1. Verksamhetens utfall, finansiering och ekonomiska ställning

3.1.1. Förvaltningsberättelse

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att uppgifterna i årsredovisningen till i allt väsentligt överensstämmer med kraven i KRL.

3.1.1.1. Översikt över utvecklingen av verksamheten

Analys och rättvisande bedömning av ekonomi och ställning

Vi bedömer att den ekonomiska översikten ger en god bild av Götene kommuns finansiella ställning, resultat och utveckling. Olika nyckeltal och ekonomiska begrepp redovisas på ett informativt och lättillgängligt sätt. Redovisningen utgår ifrån den s k RK-modellen (resultat – kapacitet och risk – kontroll). Nyckeltal redovisas över en treårsperiod

Vi vill lyfta fram några väsentliga nyckeltal. Soliditeten, exklusive pensionsåtaganden intjänade före 1998 uppgår till 60,1 %. Det är en försämring med 9,7 % -enheter gentemot föregående bokslut. Inkluderas pensionsåtagande intjänade före 1998 (upptagna som ansvarsförbindelse) är soliditeten 4,3 % vilket är en ökning om 2,9 % -enheter sedan föregående bokslut. Ansvarsförbindelsen har minskat med 13,1 mnkr jämfört med 2013.

Nettokostnaderna har ökat med 5,8 %. Noteras bör att kommunen under 2013 erhöll återbetalning från AFA med 10,7 mnkr. Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 3,4 %. Motsvarande siffror i 2013 års bokslut var en ökning med 1,6 % respektive 2,6 %.

Händelser av väsentlig betydelse

I förvaltningsberättelsen redovisas väsentliga händelser som inträffat under räkenskapsåret. Uppdelningen av händelser inträffade före respektive efter räkenskapsårets utgång kan förtydligas i förvaltningsberättelsen.

Förväntad utveckling

Under respektive budgetenhet lämnas viss information om framtid.

Förvaltningsberättelsen skulle dock kunna utvecklas vad avser framtida utveckling med information om hur det påverkar väsentliga verksamheter på övergripande nivå.

Väsentliga personalförhållanden

Den obligatoriska redovisningen av sjukfrånvaro redovisas enligt KRL 4:1 a, det vill säga frånvaron specificeras på lång- och korttidsfrånvaro, män och kvinnor samt åldersindelad. Sjukfrånvaron har fortsatt öka och uppgår nu till 6,6 %, vilket är en

ökning med 0,8 %-enheter sedan föregående år. Det är framförallt långtidssjukfrånvaron som ökat.

Gemensam förvaltningsberättelse

I förvaltningsberättelsen finns en finansiell analys av kommunen och de helägda bolagen. Utvecklingen avseende den totala verksamheten, dess risker och möjligheter och hur man bidrar till måluppfyllelsen skulle kunna utvecklas ytterligare.

Pensionsredovisning

Upplysningar lämnas om pensionsförpliktelser. Noten skulle ev. kunna utvecklas ytterligare något.

Andra förhållanden som har betydelse för styrning och uppföljning av verksamheten

Former för fördelning av resurser inom organisationen och gentemot fristående aktörer beskrivs inte. Vi förordar även att förvaltningsberättelsen kompletteras med information kring Kommunstyrelsens utvärdering av de kommunala bolagens ändamålsenlighet.

3.1.1.2. Investeringsredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att investeringsredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Årets investeringar uppgår till 37,1 mnkr vilket kan jämföras med budgeten om 74,5 mnkr, dvs en utnyttjandegrad om 49 %.

Investeringsredovisningen kan kompletteras budget för fleråriga projekt inklusive prognos för färdigställandet i enlighet med kommentarerna till KRL 4 kap 2 §.

Uppgifter finns om kostnader för fastighetsunderhåll med flerårsjämförelse hade varit en mycket intressant uppgift i förhållande till såväl investeringsnivå som de ökade kraven på komponentavskrivning.

3.1.1.3. Driftredovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att driftredovisningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget.

Grundskola, individ- och familjeomsorg och äldreomsorg redovisar störst underskott

Budgetenheternas budgetavvikelser redovisas i tabellen nedan:

(mnkr)	Budget	Utfall	Avvikelse
Grundskola	-153,9	-161,7	-7,8
Äldreomsorg	-126,9	-130,2	-3,3

Utbildning	-68,5	-65,5	3,0
Förskola	-68,8	-69,2	-0,4
Handikappomsorg	-60,4	-61,4	-1,0
Individ och famoms.	-43,6	-47,9	-4,3
Konsult och adm.	-25,9	-23,3	2,6
Verksamhetsövergripande	-21,5	-19,8	1,7
Politik och tillsyn	-9,6	-8,5	1,1
Kultur och Fritid	-20,4	-20,0	0,4
Samverkan	-35,7	-33,2	2,5
Summa	-635,2	-640,7	-5,5

Noteras bör att redovisningen ovan är netto.

3.1.2. Balanskrav

Bedömning och iakttagelser

Vi instämmer i kommunens bedömning av om balanskravet har uppfyllts.

Avstämning av årets resultat enligt balanskravets bestämmelser har skett enligt 4 kapitlet i kommunal redovisningslag.

3.1.3. God ekonomisk hushållning

Bedömning och iakttagelser

Målen för god ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv avrapporteras i årsredovisningen på ett tydligt sätt och måluppfyllelsen bedöms sammantaget som god.

För verksamhetsmålen däremot bedömer vi måluppfyllelsen som ofta alltför otydlig. Tydligare målformuleringar och utvärderingar skulle underlätta en bedömning av måluppfyllelsen. När mål är långsiktigt formulerade anser vi att delmål eller indikatorer bör finnas som gör att det går att bedöma utvecklingen i förhållande till målet.

3.2. Rättvisande räkenskaper

3.2.1. Resultaträkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Vi bedömer att resultaträkningen ger en i allt väsentligt rättvisande bild av årets resultat.

3.2.2. Balansräkning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättningar, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och innefattar noter i erforderlig utsträckning. Bilagor och specifikationer finns i tillräcklig omfattning.

Från och med 2014 finns ett specifikt krav på komponentavskrivning av kommunens materiella anläggningstillgångar (RKR 11.4). Under året har kommunen vidtagit inledande åtgärder för att förbereda och anpassa sin redovisning till detta krav från och med år 2015. Inga åtgärder har påverkat resultat- eller balansräkning under 2014. Man anger att rutiner antagits och att fastigheterna redan till stor del delats in i komponenter och gator/parker kommer att delas upp år 2015. Någon bedömning av resultateffekten av övergång till komponentavskrivningar saknas.

Avsättningar för pensioner redovisas i enlighet med bestämmelserna i den kommunala redovisningslagen vilket medför att pensionsförmåner intjänade före år 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse.

Avsättning gällande medfinansiering av utbyggnaden av E20 redovisas om 46,1 mnkr.

Vår bedömning är att tillgångarna, avsättningarna och skulderna existerar, är fullständigt redovisade, rätt periodiserade och har värderats enligt principerna i KRL.

3.2.3. Kassaflödesanalys

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar.

Vi bedömer att uppgifterna i kassaflödesanalysen överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

3.2.4. Sammanställd redovisning

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. KRL:s krav uttryckta i §§ 8.1 - 8.2 och RKR:s rekommendation 8.2 är med nedanstående undantag uppfyllda.

Enligt RKR 8.2 ska en gemensam förvaltningsberättelse upprättas som omfattar kommunens samlade verksamhet. Förvaltningsberättelsen ska innehålla en redogörelse över de enheter som ingår i den samlade kommunala verksamheten.

Årets förvaltningsberättelse omfattar inte en beskrivning av den samlade kommunala verksamhetens organisation och särskilda upplysningar om ekonomi och verksamhet i koncernföretagen i enlighet med RKR.

Koncernens resultat uppgår till 10,1 mnkr.

3.2.5. *Tilläggsupplysningar*

Bedömning och iakttagelser

Vi bedömer att årsredovisningens tilläggsupplysningar i stort *uppfyller* KRL:s krav och i övrigt lämnas i enlighet med god redovisningssed.

Viktiga uppgifter och poster i förvaltningsberättelse, resultat- och balansräkning samt kassaflödesrapport specificeras och preciseras i notupplysningar som krävs i KRL respektive RKR:s rekommendationer samt god redovisningssed i övrigt.

2015-04-08

Hans Axelsson
Projekt/uppdragsledare